

10. STARPTAUTISKĀS KONFERENCES PROGRAMMA

“BALTIJAS FORUMS – 2005”

2005. gada 27. un 28. maijs

Reval Hotel Latvija
Elizabetes iela 55, Rīga, Latvija

“LIELĀ XXI GADSIMTA EIROPA: KOPĪGI IZAICINĀJUMI? KOPĪGAS VĒRTĪBAS?”

Piektdiena, 2005. gada 27. maijs

- 10.00 – 10.30   **Konferences atklāšana.**
Konferences goda viesu apsveikumu uzrunas
- 10.30 – 12.00   **„Demokrātijas audits: postpadomju telpas demokrātiskās transformācijas 15 gadi. Kopīgi mērķi – kopīgi ceļi?”**
Vadītāji:
Abrams KLECKINS un Juris ROZENVALDS

Uzstājas:

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Sociālo un politisko pētījumu institūta Latvijas demokrātijas audita rezultātu prezentācija, **Juris ROZENVALDS**, Latvijas Universitātes profesors (Latvija)

„*Demokrātijas attīstības problēmas*”, **Sergejs KARAGANOVŠ**, KZA Eiropas Institūta direktora vietnieks, Ārpolitikas un aizsardzības politikas padomes prezidija priekšsēdētājs (Krievija)

„*Demokrātijā Latvijā Eiropas kontekstā*”, **Brigita ZEPA**, Latvijas Universitātes profesore, Baltijas sociālo zinātņu institūta “direktore (Latvija)

Valentīns OVSJANŅIKOVŠ, Krievijas Federācijas vēstniecības Latvijas Republikā vēstnieks - padomnieks (Krievija)

„*Demokrātijā un drošībā*”, **Sergejs OZNOBISČEVŠ**, Stratēģisko vērtējumu institūta direktors, asociācijas “Krievija – ASV” priekšsēdētāja vietnieks (Krievija)

„*Pilsonība un nācija*”, **Ize BRANDS - KEHRIS**, Cilvēktiesību un etnisko studiju centra direktore (Latvija)

„*15 gadi: postpadomju demokrātiju bērnu slimības un pusaudžu kompleksi*”, **Aleksejs SALMINS**, Krievijas sabiedriski politiskā centra fonda direktors (Krievija)

“Demokrātiskās transformācijas specifika: Latvija, Krievija, Polija”, **Vladimirs MENŠIKOVS**, Daugavpils Universitātes profesors (Latvija)

“Vai demokrātiska transformācija? Mērķu un līdzekļu samērība”, **Zalmans KACS**, Baltijas foruma valdes loceklis (Latvija)

Abrams KLECKINS, Latvijas Universitātes profesors (Latvija)

12.00 – 12.20

Kafijas pauze

12.20 – 14.00

Ziņotāju uzstāšanās un diskusija

Vadītāji:

Abrams KLECKINS un Juris ROZENVALDS

14.00 – 15.00

Pusdienu pārtraukums

15.00 – 16.20

“ES jaunās valstis starp ekonomisko izaugsmi un sociālajām investīcijām. Vai vienotais Eiropas labklājības sabiedrības modelis ir ceļš uz ilgtspējīgu ES izaugsmi?”

Vadītāji:

Viktors MAKAROVS un Eldars MAMEDOVS

Uzstājas:

”Uz cilvēku centrēts izaugsmes modelis: investīcijas cilvēkkapitālā un ilgtspējīga attīstība”, dr.ing., **Edvīns KARNĪTIS**, profesors, Sabiedrisko pakalpojumu regulatora padomes loceklis (Latvija)

“Eiropas konstitūcija kā Eiropas vērtību veicināšanas pamats”, **Karloss KLOSA MONTERO**, Politisko un konstitucionālo pētījumu centra direktors, Madride (Spānija)

„Eiropieši: Kopējās vērtības pāri kultūru robežām”, **Haris HIRUHAKIS**, profesors, Eiropas Savienības Padome (Grieķija – Brisele)

“Ekonomiskās izaugsmes perspektīvas Baltijas Austrumos”, **Leonīds GRIGORJEVS**, Enerģētikas un finanšu institūta fonda prezidents, Ekonomiskās analīzes neatkarīgo centru asociācijas prezidents, Maskavas starptautiskās universitātes Menedžmenta fakultātes dekāns (Krievija)

“Uz zināšanām balstīta labklājības sabiedrība: alternatīva attīstības stratēģija Latvijai?”, **Viktors MAKAROVS**, Baltijas Foruma pētnieks (Latvija - Dānija)

“Jauno ES dalībvalstu loma Eiropas Savienības stratēģijā attiecībās ar Krieviju”, **Nadežda ARBATOVA**, KZA Pasaules ekonomikas un starptautisko attiecību institūta Eiropas Integrācijas centra nodaļas vadītāja, Komitejas “Krievija vienotā Eiropā” zinātnisko programmu vadītāja (Krievija)

Vladimirs AVERČEVS, “British Petroleum” pārstāvniecības Krievijā pētījumu direktors (Krievija)

“Lietuvas provinces iedzīvotāju sociālās atsvešinātības politiskās sekas”, **Romualds POVILAITIS**, vēstures doktors, asociētais profesors, Lietuvas Lauksaimniecības universitātes kulturoloģijas un filozofijas departamenta vadītājs, Kaunas (Lietuva)

“Cilvēkkapitāla izmantošanas efektivitāte “vecajās” un “jaunajās” ES valstīs”, **Andrejs NIKOLAJEVS**, Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas profesors(Latvija)

“Sociālās tirgus ekonomikas” ekonomiskais un sociālais saturs” **Herberts ŠUJS**, Hamburgas biznesa un politikas universitātes profesors (Vācija)

„Economiskās izaugsmes nākotne Eiropas Savienībā: jauno ES dalībvalstu mācību stundas”, **Mortens HANSENS**, Rīgas ekonomikas augstskolas, Latvijas Universitātes Eiropas fakultātes lektors (Latvija - Dānija)

“Cienīga” dzīves līmeņa kritēriji”, Dr.oec., **Svetlana SAKSONOVA** un Ph.D. **Irīna SOLOVJOVA**, Latvijas Universitāte (Latvija)

“Centrāleiropas ceļš uz uzplaukumu: Kopēja Eiropas labklājības sistēma vai nodokļu konkurence?”, **Eldars MAMEDOV**, Baltijas foruma pētnieks (Latvija - Spānija)

16.20 – 16.40 Kafijas pauze

16.40 – 18.00 Ziņotāju uzstāšanās un diskusija

Vadītāji:

Tatjana BOGUŠEVIČA un Vladimirs AVERČEVS

18.30 – 19.30 Zalmana KACA grāmatas “Eiropu meklējot. Dialogi” prezentācija

Sestdiena, 2005.gada 28.maijs

09.00 – 11.00 “Eiropa no Lisabonas līdz ...? ES un tās austrumu kaimiņi politiskās, ekonomiskās, sociālās un humanitārās telpas veidošanās procesā”.

Vadītāji:

Viktors SIPERKOVSKIS un Voicehs KOSIDOVSKIS

Uzstājas:

„Tirdzniecības un transporta attīstības audits Baltijas valstīs”, **Lauri OJALA**, loģistikas profesors, Ekonomikas un biznesa vadības augstskola Turku (Somija)

“Galvenie Latvijas ekonomiku ietekmējošie faktori”, **Alf VANAGS**, Baltijas Starptautiskā ekonomikas politikas studiju centra direktors (BICEPS) (Latvija)

„Latvijas starptautiskā loma”, **Helmutis ZONNENFELDTS**, bijušā ASV prezidenta Niksona administrācijas Nacionālās drošības padomes atbildīgais par Eiropas lietām, Brukingas institūta (Vašingtona) zinātniskais līdzstrādnieks (ASV)

„Divi kopējās Eiropas modeļi”, **Andrejs KĻIMOV**, Valsts domes Reģionālās politikas un starpreģionu attiecību jautājumu apakškomitejas priekšsēdētājs (Krievija)

“Economikas pāreja un starptautiskas un transrobežu ekonomiskās kooperācijas attīstība Eiropas Savienības

Ziemeļaustrumu reģionā”, **Voicēhs KOSIDOVSKIS**, Nikolaja Kopernika universitāte, Toruņa (Polija)

„*Reģionālā kooperācija: tendences, optimālās formas*”, **Vladimirs JEĻSUKOVŠ**, Dr. oec., Baltkrievijas Republikas Rūpnieku un uzņēmēju konfederācijas ekonomiskais padomnieks (Baltkrievija)

“*ES valstu teritoriālās ekonomikas izmaiņas starptautiskās integrācijas un transporta un informācijas sistēmu restrukturizācijas rezultātā*”, **Igors KABAŠKINS**, Latvijas Zinātņu akadēmijas korespondētājloceklis, Transporta un sakaru institūta profesors (Latvija)

„*Latvijas sociāli ekonomiskās attīstības iespējas ES ietvaros: problēmas un risinājumi*”, Ph.D., **Elena DUBRA**, profesore, Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes dekāna vietiece pētnieciskajā darbā (Latvija)

“*Eiropas integrācija augstākās izglītības sfērā: Latvijas un Krievijas universitāšu sadarbības potenciāls*”, **Marina ĻEBEDEVA**, Maskavas valsts starptautisko attiecību institūta Pasaules politisko procesu katedras vadītāja (Krievija)

Nils UŠAKOVŠ, *Baltijas foruma* valdes loceklis (Latvija)

Viktors SIPERKOVSKIS, *Baltijas foruma* valdes loceklis (Latvija)

- 11.00 – 11.30**   ***Kafijas pauze***
- 11.30 – 13.30**   **Dalībnieku uzstāšanās un diskusija**
Vadītājs:
Jānis URBANOVIČS
- 13.30 – 14.00**   **Konferences kopsavilkums**

ATSKAITE PAR BALTIJAS FORUMA DARBĪBU 2004 – 2005 GADU LAIKĀ

Godātie *Baltijas foruma* dalībnieki un viesi!

Jūsu uzmanībai piedāvājam *Baltijas foruma* nozīmīgāko iniciatīvu un projektu, kas īstenoti paralēli 9. un tagadējās 10. starptautiskās konferences sagatavošanai un rīkošanai, īsu apskatu.

Referenduma priekšvakarā jautājumā par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā, kad regulāri tika publicēti tikai dati par cilvēku daudzumu, kas ir “par” vai “pret”, *Baltijas forums* uzstājās kā iniciators pētījumam, kas tika īstenots kopā ar Baltijas sociālo zinātņu institūtu, un kura mērķis bija iegūt un apzināt atbildi uz jautājumu “kāpēc” cilvēki ir “par” vai “pret” ES. Turklāt pētījums aptvēra gan pilsoņus, gan nepilsoņus.

Tajā pašā laika posmā *Baltijas forums* publicēja grāmatu “Darba kārtība Latvijai – 2004”, kurā 54 eksperti, tai skaitā paši BF valdes locekļi, aplūkoja problēmu loku, kas saistītas ar Latvijas iestāšanos ES.

10. konferences dalībnieku uzmanībai tiek piedāvāta jauna BF grāmata “Eiropu meklējot. Dialogi”, kurā ir 30 Zalmana Kaca dialogi, pārsvarā ar pastāvīgajiem BF konferenču dalībniekiem no dažādām valstīm par tematu jaunās Eiropas redzējums un Latvijas vieta tajā.

Molotova–Ribentropa pakta 65. gadadienas priekšvakarā *Baltijas forums* Rīgā organizēja diskusiju par tā sekām, bet Maskavā – intervēja Krievijas vadošos politologus. Šis projekts sakarā ar uzvaras 60. gadadienu pār nacismu attīstījās *Baltijas foruma* aicinājumā pasaules vadošo valstu vadītājiem un Latvijas prezidentei, kurā pamatots Eiropas sadalīšanas amorālās politikas nosodījums pagātnē, lai nepieļautu ko līdzīgu nākotnē. Politiskais konteksts, kurā īstenojas šis projekts, uzsver šādas pieejas aktualitāti un BF principālo nostādni meklēt konstruktīvus risinājumus.

Laikā, kad kolīzija, kas saistīta ar protestiem pret skolu reformu, sasniedza kulmināciju, *Baltijas forums* par šo problēmu sarīkoja diskusiju. Tikai pie foruma apaļā galda bija iespējams ieraudzīt reformas “krustmāti” Eviju Papuli no izglītības ministrijas un vienu no Krievu skolu aizsardzības štāba līderiem Aleksandru Kazakovu, kurš vēlāk no Latvijas tika izraidīts, kā arī polārās pozīcijās esošos parlamenta locekļus. Īpašu uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas lietās Nils Muižnieks nolastīja premjerministra Induļa Emša Aicinājumu diskusijas dalībniekiem. Līdzās ekspertiem un pedagogiem tajā piedalījās Latvijas Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētājs Jānis Strazdiņš, Naturalizācijas pārvaldes priekšniece Eizenija Aldermane un citi varasiestāžu pārstāvji, kas tajā saspringtajā situācijā bija ļoti būtiski. Turklāt *Baltijas forums* piedāvāja savu izglītības procesa liberalizācijas redzējumu. Lielākā daļa latviešu un krievu inteliģences pārstāvju, kuri

šo pieeju noformulēja atklātā vēstulē valsts politiskajai vadībai, regulāri un aktīvi sadarbojas ar *Baltijas forumu*.

Baltijas forums uzskata, ka tā interešu lokā ietilpst ne tikai reaģēšana uz aktuālo politisko darba kārtību, bet arī piedalīšanās tās veidošanā. Šajā nolūkā tika sarīkota diskusija par Latvijas politiskās nācības veidošanas problēmām, kurā piedalījās starptautiskie eksperti.

Šajā pašā nolūkā ir uzsākts un tuvojas noslēgumam informatīvi pētniecisks projekts “Labklājības valsts, kas balstīta uz zināšanām: alternatīvā sociāli ekonomiskās attīstības stratēģija Latvijai”. Autori atspoguļo kvaziliberalisma bezperspektivitāti, piedāvājot Latvijai jaunu nākotnes redzējumu: labklājības valsti, kas balstās uz sociālās līdztiesības un solidaritātes principiem, investīcijām cilvēciskajā un sociālajā kapitālā. Stimulēt dialogu par nākotni nozīmē palīdzēt sabiedrībai izbeigt karu ap pagātnes rēķiniem.

Šā projekta ietvaros *Baltijas forums* sarīkoja diskusiju ciklu. Pēdējā no tām — “Lisabonas stratēģija Latvijā: starp investīcijām cilvēciskajā kapitālā un ekonomisko izaugsmi” tika organizēta kopā ar Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā, piedaloties Fridriha Eberta fondam (VFR).

Lai gan ekonomikas problēmas *Baltijas foruma* konferencēs un diskusijās, protams, tika apspriestas pastāvīgi, paša *Baltijas foruma* pētījumi šajā jomā pavēra jaunu lappusi tā darbībā. Jaunums ir tāds, ka šās tematikas apspriešanai foruma paspārnē tika pieaicināti Latvijas vadošo augstskolu doktoranti — no Latvijas Universitātes, Rīgas Tehniskās universitātes, Latvijas Lauksaimniecības universitātes, Daugavpils Universitātes, Transporta un sakaru institūta.

Aprīlī *Baltijas forums* noorganizēja pirmo ekonomikas doktorantu zinātnisko konferenci par tematu “Kādos apstākļos tirgus ekonomika kļūst par iedzīvotāju dzīves līmeņa paaugstināšanās faktoru un ilgtspējīgas demokrātiskas attīstības pamata nodrošinātāju”, kurā piedalījās arī profesūra. Paredzams, ka turpmāk šāda veida konferences tiks rīkotas katru gadu, vienu mēnesi pirms tradicionālās starptautiskās konferences maijā. Tādējādi *Baltijas forums* vēlas atbalstīt jaunos pētniekus, sniedzot viņiem iespēju apmainīties ar viedokļiem, iegūt atklātas apspriešanas pieredzi ne tikai savā lokā, bet arī kompetentu un autoritatīvu ekspertu vidē.

Tulkotāju ievērbai. Nosaukums “Алиса в стране ЕС. Европейские диалоги” latviešu valodā tulkojams “Eiropu meklējot. Dialogi”. Angļu valodā “In search of Europe. Dialogues”. Muižnieka amats latviešu valodā ir īpašu uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas lietās.

STARPTAUTISKĀS KONFERENCES

1. "Latvija un Krievija vienotā 21. gadsimta Eiropā. Kas mēs esam: draugi, ienaidnieki vai partneri", 2000. gada jūnijā, Jūrmala, Latvija.
2. "Krievija – Baltija: ceļš uz Eiropu", 2000. gada oktobrī, Sanktpēterburga, Krievija.
3. „Jaunās tūkstošgades Eiropa – kontinents bez dalījuma līnijām”, 2000. gada novembrī, Rīga, Latvija.
4. "Latvijas, Krievijas un Baltkrievijas ekonomisko sakaru saglabāšana un attīstība Baltijas – ES un Krievijas – Baltkrievijas integrācijas procesā: pieredze un iespējas”.
5. "Globalizācija un Baltijas reģions: problēmas un risinājumi”, 2001. gada oktobrī, Rīga, Latvija.
6. "Pasaule 2002: izaicinājumi un cerības”, 2002. gada jūnijā, Jūrmala, Latvija.
7. "Kurp ejam? (Quo vadis?) postkomunistiskā telpa. Jaunās realitātes veidošanas pieredze”, 2003.gada maijā, Jūrmala, Latvija.
8. "Krievija un Baltija lielajā Eiropā. Ekonomiskais dialogs: šodien un rīt”, 2004. gada janvārī, Maskava, Krievija.
9. "Baltija un Krievija lielajā 21. gadsimta Eiropā”, 2004.gada maijā, Jūrmala, Latvija.